

Poučení podle § 43 odst. 1 č. 1 zákona o ochraně před infekcemi (IfSG)

Zdravotní informace pro manipulaci s potravinami

Osoby, které za účelem obchodu vyrábějí, ošetřují nebo dávají do provozu následující potraviny:

1. Maso, drůbeží maso a výrobky z tohoto masa
2. Mléko a mléčné výrobky
3. Ryby, raky nebo měkkýše a výrobky z nich
4. Vaječné výrobky
5. Kojenecká a dětská výživa
6. Zmrzlina a zmrzlinové polotovary
7. Pečivo s nepropečenou nebo neprohřátou náplní nebo polevou
8. Lahůdkářské, syrové a bramborové saláty, marinády, majonézy, jiné emulgované omáčky, potravinářské kvasnice

a mají s těmito potravinami **přímí** (rukama) nebo **nepřímí** kontakt pomocí pomůcek (např. nádobí, přístroje a jiné pracovní materiály)

nebo

osoby pracující v hostinských **kuchyních**, v restauracích, v kantýnách, kavárnách nebo jiných zařízeních **hromadného stravování**,

potřebují před zahájením této činnosti potvrzení zdravotního úřadu podle § 43, odst. 1 zákona o ochraně před infekcemi.

Proč je nutné dbát na zvláštní ochranné opatření?

Některé původci nemoci se u výše uvedených potravin mohou obzvlášť dobře množit. Osoby, které požíli potraviny znečištěné takovými mikroorganismy, mohou těžce onemocnět na infekci nebo otravu způsobenou potravinami. V restauracích nebo v zařízeních hromadného stravování to může postihnout velké množství lidí.

Z tohoto důvodu je nutné od každého pracovníka vyžadovat vysokou míru vlastní zodpovědnosti a dodržování hygienických pravidel k vlastní ochraně a ochraně spotřebitelů.

(V příloze 1 jsme pro Vás sestavili nejdůležitější pravidla).

Zákon o ochraně před infekcemi stanoví, že, pokud se u Vás vyskytnou příznaky nemocí (symptomy) poukazující na následující onemocnění nebo u nemocí, které byli u Vás lékařem zjištěné, **nesmíte vykonávat** výše jmenované **činnosti**:

- Akutní infekční gastroenteritida (náhlý nakažlivý průjem) vyvolaný salmonelou, „Shigellen“ (bakterie patřící mezi salmonely), bakterie cholery, stafylokoky, „campylobacter“, „rotavirus“ nebo jiní původci průjmových nemocí.
- Tyf nebo paratyf
- Hepatitida A nebo E (zánět jater)
- Pokud máte infikovanou ránu nebo kožní nemoc kde je možný přenos původce nemoci potravinami na jiné osoby.

Vyšetřením Vaší stolice byl zjištěn následující původce nemoci:

- salmonely,
- „shigellen“
- enterohemoragické „Escherichia“ coli-bakterie
- „choleravibriony“

Vylučujete-li tyto bakterie (aniž by jste se cítil být nemocen), též trvá **zákaz činnosti** v oblasti potravin.

Následující symptomy upozorňují na jmenovaná onemocnění:

Průjem s řídkou stolicí nejméně dvakrát za den, případně s nevolností, se zvracením a horečkou.

Vysoká horečka s bolestmi hlavy, břicha nebo kloubů a zácpou (až po několika dnech následuje silný průjem) jsou příznaky **tyfu a paratyfu**.

Typické pro **cholera** jsou **mléčně-bílé průjmy** s vysokou ztrátou tekutiny.

Žlutě zbarvená kůže a bulva doprovázená slabostí a nechutí k jídlu poukazují na **hepatidu A nebo E**.

Rány nebo otevřená místa **kožního onemocnění** mohou být infikované, pokud jsou narudlé, **s mazlavým povrchem, mokvavé nebo opuchlé**.

Pokud se u Vás vyskytnou jmenované příznaky nemoci, poraďte se se svým rodinným nebo podnikovým lékařem! Zdělte mu také, že pracujete v potravinářském podniku. Kromě toho jste povinen okamžitě informovat Vašeho nadřízeného o Vašem onemocnění.

(Pokud máte zájem získat více informací k popsaným onemocněním, můžete se se o nich dočíst v příloze 2).

Nyní Vás prosíme podepsat následující prohlášení o tom, že jste toto poučení četl a že jste mu rozuměl a že Vám nejsou žádné skutečnosti známe, které by vedly k zákazu činnosti.

Po ústním poučení obdržíte potvrzení pro Vašeho zaměstnavatele nebo představeného.

Příloha 1

Jak můžete přispět k ochraně před infekcemi v souvislosti s potravinami?

Odpověď

- **Před zahájením práce, před každým novým pracovním chodem a samozřejmě po každé návštěvě toalety si řádně umyjte ruce mýdlem pod tekoucí vodou. K osušení rukou používejte jednorázové ručníky.**
- **Při zahájení práce odložte prsteny a náramkové hodinky.**
- **Používejte čisté ochranné oděvy (pokrývku hlavy, zástěru, rukavice, obuv pro vnitřní místnosti).**
- **Nikdy nekašlete a nekýchejte na potraviny.**
- **Malé a očištěné rány na rukouch a pažích zakryjte vodou odolnou náplastí.**

Příloha II

Při jakém onemocnění platí zákonem stanovený zákaz činnosti?

Břišní tyf a paratyf

Původcem nemoci jsou salmonely tyfu a paratyfu. Přenáší se převážně znečištěnou vodou a potravinami. Onemocnění počíná vysokou horečkou, která stoupá během několik dní a může bez léčení potrvat až několik týdnů. Mezi další symptomy patří bolesti hlavy, břicha a kloubů. Dodatečně může vzniknout zácpa, později se často vyskytují i průjmy v podobě „hrachové kaše“. Na základě dobré hygieny vody a potravin nejsou tyto dva jmenované původci nemoci u nás rozšířené.

Tyf a paratyf probíhají podobně; symptomy u paratyfu jsou ale méně těžké.

Obě nemoci jsou importovány především ze zemí, ve kterých jsou velice rozšířené (Afrika, jižní Amerika, jihovýchodní Asie) a nebo ze zemí (onemocnění z cest), ve kterých došlo ke zhoršení hygienické situace na základě přírodních pohrom nebo válek. Proti tyfu existuje více druhů ochranného očkování. Pokud plánujete služební nebo soukromou cestu do postižených zemí, promluvte si se svým rodinným lékařem, podnikovým lékařem nebo se zdravotním ústavem; tam Vám poradí je-li očkování nutné.

Cholera

Původcem nemoci jsou bakterie cholery. Přenáší se znečištěnou vodou nebo potravinami; i přímý přenos z jedné osoby na druhou je též možný. Infekce probíhá převážně jako průjem se zvracením a bolestmi břicha. Stolica je mléčné barvy bez krve. Horečka je netipická. Při těžkém průběhu dochází k vysoké ztrátě tekutin a tělo vysychá (vpadlé oči, stojící vrásky). I tyto původci nemoci pocházejí z oblastí se špatnými hygienickými předpoklady a s nedostatečným zásobováním vody (východní Asie, jižní amerika, Afrika). Ochranné očkování sérem, které je momentálně v Německu přípustné, se nedoporučuje. V zahraničí jsou však k dispozici lépe snesitelné a účinnější očkovací látky. Tyto je možné objednat v mezinárodní lékárně. Z tohoto důvodu by jste před cestami do rizikových oblastí konzultovat Vašeho rodinného lékaře, podnikového lékaře nebo zdravotní ústav.

Shigellose (bakteriová úplavice)

Původce nemoci jsou Shigella-bakterie. Přenáší se většinou z jednoho člověka na druhého (nedostatečná hygiena), ale i pomocí znečištěných potravin a znečištěné vody. Shigellen jsou vysoce infekční, to znamená, že pro onemocnění stačí pouze malá část bakterií! I u nás jsme se setkaly s epidemiemi v dětských zařízeních. Nemoc začíná náhle s vysokou horečkou, bolestí hlavy a křečovitými bolestmi břicha. Průjem, který je z počátku vodový, se brzy mění v krvavý. Tento původce nemoci se vyskytuje i v Německu. Shigellosa není tedy typická nemoc přivezená z cest; musí se s ní kdykoliv počítat.

Infekce salmonely

Původce nemoci je více druhů salmonely, které se přenášejí potravinami pocházející z nakažených zvířat (např. maso, mléko, vajíčka). Nejčastějším příznakem onemocnění salmonelou je akutní zvracení a průjem s bolestmi břicha a mírnými horečkami. Příznaky mohou ale značně kolísat.

Tyto původci nemoci jsou rozšířené po celém světě, kdykoliv se musí počítat s infekcí; onemocnění se často vyskytuje v letních měsících.

Gastroenteritida pomocí jiných původců nemoci

I jiné druhy bakterií (např. stafylokoky, určité střevní bakterie, campylobacter, Yersinie) nebo viry (např. Rota-,Adeno-,Norwalkvirus) mohou způsobit průjem, zvracení nebo bolesti břicha.

Hepatitida A nebo E

Původce nemoci jsou viry. Přenáší se potravinami, které jsou nakažené viry hepatitidy A nebo E. Přenos z jednoho na druhého člověka je též možný, protože se tyto viry vylučují stolicí jeden až dva týdny po nakažení. Obzvláště dospělé osoby onemocní žloutenkou s opuchlými játry, nechutí k jídlu a únavou. Po té, co i u nás cirkuluje virus hepatitidy A, vyskytuje se hepatitida E převážně v Asii, Africe a střední Africe (importované infekce z dálných cest). Obě nemoci probíhají stejně; cesta přenosu je stejná.

Proti hepatitidě A se můžeme chránit očkováním. Před cestou do jižních zemí by jste v každém případě měli myslet na ochranné očkování a promluvit si o tom s Vaším rodinným nebo podnikovým lékařem a nebo se zdravotním úřadem.

Erklärung:

P r o h l á š e n í

V souvislosti s předcházejícím poučením prohlašuji, že mi nejsou žádné skutečnosti známe, které by měly za následek zákaz činnosti podle § 42, ods. 1 zákona o ochraně před infekcemi (IfSG).